ספר הקנה — סוד ברכת הנהנין

סוד ברכת הנהנין.

סוד ברכת הנהנין וגם בני שאין מברכין שהחיינו אלא משלשים לשלשים יום, ואם שמעת כוונה פנימיות על זה א"ל לא, אל"ב מי הוא המברך שהחיינו הוא כנ"י והיא המתחדשת מל' יום לל' יום, ומברכת בא"י אמ"ה שהחיינו וקיימנו כענין דוד מלך ישראל חי וקיים היא כנ"י שהמליכה ת"ת בעולם הגשמי כענין ואני נסכתי מלכי והגיעני לזמן הזה, ואתה ידעת בני כשמתחדשת היא בנגיעה וקירוב ונשיקה עם הת"ת הנקרא זה כענין זה אלי ואנוהו וע"כ גם אנו מברכין הלבנה משלשים לשלשים יום כענין שהיא מברכת, ודע בני באמת כי הקב"ה רצה לזכותינו מצד שאנו פנימיים והרבה לנו מצות להתקדש בהם כאשר הם קדושים הוא שנאמר והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני, כלומר המדה הנקראת אני מקודשת ועומדת אלא שישראל מהפכין הקדושה בהתרחק מן המצות וזהו קדושים תהיו כלומר עשו כמוני ושירו ותברכו ועשו כאשר אני עושה ואז תהיו קדושים.

ועתה בני שימו אוזן לדעת והסירו מסוה העוורון מעיניכם ושמעו והביטו בעבור שכנ"י נקראת בית חדש וכלי חדש וע"כ על בית חדש וכלים חדשים מברך שהחיינו ואין לברך בדברים בלויים שאין נחשבים כחדשים, א"ל אדוני א"כ נברך על הלבנה ג"כ שהחיינו דהא משלשים יום לשלשים יום הוא, א"ל בני בקידוש ירח במקומו שם אבאר בארוכה הברכה בעזה"י, מ"מ בבית וכלים חדשים משלשים יום לשלשים יום מברכין בעבור שהם דוגמא ובדבר אחר לא, וע"כ הרואה את חבירו לאחר שלשים יום מברך שהחיינו, אל"ר ואימא לאחר ט"ו יום א"ל בני הכי הוא כמו שאמרתי וגם לא אמרתי אלא חבירו ולא תימא אפילו שונאו דהוא לא מקרי חבירו אלא באוהבו שאין בלבו עליו להיות הדוגמא בשלימות, א"ל למה מברך בראיית חבירו אחר י"ב חודש מחיה המתים, אל"ב כל בריה שאין לה עצם אין מתקיימת רק י"ב חודש, וזה שהרמיזו חז"ל משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש ואז הקב"ה מרחם עליהם ומחייה אותן בהיותן עולין מירידתן לעלייה, ע"כ מברכין מחיה מתים אחר י"ב חודש, וזהו מחיה מתים ההם אבל לא זהו שהוא לא מת, על שמועות טובות מברך הטוב והמטיב שהוא האויר הטוב יסוד הנקרא טוב והוא מטיב לאחריני שלמטה ממנו, ועל שמועה רעה מצדיק עליו הדין ואומר ברוך דיין האמת שכ"י הוא ב"ד של ת"ת הנקרא אמת, ואומר האמת שהדין בא מהבינה שהוא קו ירוק הראשון שבב"ד שהכל יוצא מלפניו בדין ובצדק וכל מדה ומדה שמודד לו הקב"ה לאדם צריך לברך שהכל באמרו אל אמונה אין עול, ועל שכנ"י הוא פרי העץ והיא מתחדשת משלשים לזמנים הן ששת ימי בראשית ראשונות לשנה כענין פסח שבועות סוכות ומברכת אז כנ"י שהחיינו.

ועל ירידת גשמים אם יש לו שדה מברך שהחיינו ודע בני שבירידת הגשמים מתברכת השדה היא שדה של תפוחין.

ועל כן מברך כנסת ישראל שיתברך השדה העליון ודוקא שכל השדה הוא שלו לבד מברך שהחיינו אבל אם הוא שלו ושל חבירו בשותפות מברך הטוב והמטיב, ולמה לא יברך שהחיינו בעבור שהם רשויות מחולקות בשדה אחת אין שם שהחיינו, ואם אין לו שדה כלל אומר מודים אנחנו לך ה' אלהינו על כל טיפה וטיפה שהורדת לנו מן השמים ואומר אלו פינו מלא שירה כים וכו' וחותם בא"י אל ההודאות, א"ל הראית בני מה שרמזו רז"ל בבינה שארז"ל מאימתי מברכין על הגשמים משיצא חתן לקראת כלה ר"ל כאשר ירבו הגשמים על הארץ מברך, א"ל רבי הצריכים להודות בברכה כמה א"ל ד' הן, א' הולכי מדבר כשיגיעו לישוב כי הדין במדבר שכיח וניצול הימנו ע"כ צריך לברך הדין ולמתקו, ב' יורדי הים שעלו ליבשה וידעת בני שכל הדין הקשה והוא פחד יצחק נמצא בים הוא כנ"י וזה ירד בים ולא הזכירו עונותיו צריך להודות ולברך, ג' חבוש שפטרוהו מבית האסורים הכוונה בהיות האדם ת"ת אסור מלמתק את הדין הנה הדין בתוקפו וזה ניצל מודה ומברך, ד' חולה ונתרפא ידעת שהחולי ממקום הדין ואחר החולי מיתה וזה ניצל על כן מברך ומודה: